

© Ministerstwo Sprawiedliwości, www.ms.gov.pl [Tłumaczenie zostało już opublikowane na oficjalnej stronie Ministerstwa Sprawiedliwości]. Zezwolenie na publikację tego tłumaczenia zostało udzielone przez Ministerstwo Sprawiedliwości wyłącznie w celu zamieszczenia w bazie Trybunału HUDOC. Niniejsze tłumaczenie nie jest dla Trybunału wiążące.

© Ministerstwo Sprawiedliwości, www.ms.gov.pl [Translation already published on the official website of the Polish Ministry of Justice]. Permission to re-publish this translation has been granted by the Polish Ministry of Justice for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC. This translation does not bind the Court.

© Ministerstwo Sprawiedliwości, www.ms.gov.pl [Traduction déjà publiée sur le site Internet officiel du Ministère de la Justice polonais]. L'autorisation de republier cette traduction a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour. La présente traduction ne lie pas la Cour.

Zestawienie – Wolność wyznania

Lipiec 2013 roku

Niniejsze zestawienie nie jest wiążące dla Trybunału i nie ma charakteru wyczerpującego

Wolność wyznania

Obowiązek złożenia przysięgi religijnej

Buscarini i inni przeciwko San Marino

Wyrok Wielkiej Izby z dnia 18 lutego 1999 roku

Skarżący, wybrani do Parlamentu San Marino w roku 1993, zarzucili, że wymagano od nich – przed objęciem stanowiska - złożenia przysięgi na Pismo Święte, co stanowiło w ich ocenie uzależnienie wykonywania fundamentalnego prawa politycznego od publicznej deklaracji konkretnego wyznania.

Trybunał stwierdził naruszenie Artykułu 9 Konwencji, gwarantującego wolność myśli, sumienia i wyznania. Stwierdził w szczególności, że zobowiązanie do złożenia przysięgi nie było konieczne w społeczeństwie demokratycznym w rozumieniu ust. 2 Artykułu 9, jako, że wykonywanie mandatu, którego celem z założenia winno być reprezentowanie różnych punktów widzenia i światopoglądów w Parlamencie, pozostawało w sprzeczności z uprzednią deklaracją przynależności do konkretnego wyznania.

Alexandridis przeciwko Grecji

21 lutego 2008 roku

Skarżący nabył uprawnienie do występowania w charakterze prawnika przed Sądem Pierwszej Instancji w Atenach, a w listopadzie 2005 roku złożył przysięgę, która stanowiła warunek wstępny wykonywania zawodu prawnika. W skardze do Trybunału zarzucił on, że podczas składania przysięgi został zobowiązany, w celu umożliwienia złożenia uroczystej deklaracji, do ujawnienia, iż nie jest wyznania prawosławnego, jako, że obowiązywała jedynie standardowa formuła złożenia przysięgi religijnej.

Trybunał stwierdził naruszenie art. 9 Konwencji z uwagi na to, że kwestionowane zobowiązanie naruszało wolność skarżącego do nieujawniania swojego wyznania.

Sprawy dotyczące obowiązku ujawnienia przez skarżących ich (nieprawosławnego) wyznania podczas składania przed sądem przysięgi w kontekście postępowania karnego: **Dimitras i inni przeciwko Grecji, wyrok z dnia 3 czerwca 2010 roku; **Dimitras i inni przeciwko Grecji (nr 3)**, wyrok z dnia 8 stycznia 2013 roku.**

Naruszenie artykułu 9 oraz naruszenie artykułu 13 (prawo do skutecznego środka odwoławczego).

Obowiązkowe wskazanie wyznania w dokumentach urzędowych

Sinan Işik przeciwko Turcji

2 lutego 2010 roku

Pan Işik, członek wspólnoty religijnej Alawitów w 2004 roku bezskutecznie ubiegał się o umieszczenie w treści dowodu tożsamości zwrotu „Alawici”, zamiast słowa „Islam”. W Turcji obowiązkowo wyznaczenie posiadacza dowodu tożsamości było zamieszczane w jego treści aż do roku 2006, kiedy to wprowadzona została możliwość wnioskowania o pozostawienie tej rubryki niewypełnionej. Wniosek skarżącego nie został uwzględniony z uzasadnieniem, iż słowo Alawici dotyczy odłamu Islamu, stąd właściwym jest użycie zwrotu Islam.

Trybunał stwierdził naruszenie art. 9 Konwencji, które nastąpiło nie z powodu odmowy wskazania wyznania pana Işik w treści jego dowodu tożsamości, lecz z uwagi na fakt, iż dowód tożsamości skarżącego zawierała informację odnoszącą się do religii, niezależnie od tego, czy było to obowiązkowe, czy dobrowolne. Trybunał podkreślił, że wolności religii w aspekcie negatywnym odnosi się do prawa do nieujawniania swojego wyznania.

Wasmuth przeciwko Niemcom

17 lutego 2011 roku

Sprawa dotyczy niemieckiego systemu nakładania podatków religijnych. Pan Wasmuth bezskutecznie występował do właściwych władz krajowych o wystawienie mu karty podatkowej bez jakiegokolwiek wzmianki, że nie należy on do wspólnoty religijnej uprawnionej do nakładania podatków religijnych. W skardze do Trybunału podnosił, że taka obowiązkowa informacja na karcie podatkowej stanowiła ingerencję w swobodę wyznania oraz prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego.

Trybunał nie dopatrywał się w niniejszej sprawie naruszenia. Ingerencja w swobodę wyznania skarżącego służyła prawnie uzasadnionemu celowi, mianowicie zapewnieniu kościołom oraz innym wspólnotom wyznaniowym możliwości nakładania podatków, a także była proporcjonalna do celu, jako, że odniesienie w tej kwestii miało jedynie ograniczoną wartość informacyjną dotyczącą światopoglądu religijnego bądź filozoficznego, dane te zwyczajnie wskazywały organom fiskalnym, że skarżący nie należy do żadnego z kościołów bądź wspólnot religijnych uprawnionych do nakładania podatku religijnego, wykonujących to prawo w praktyce.

Sprzeciw moralny

Thlimmenos przeciwko Grecji

Wyrok Wielkiej Izby z dnia 6 kwietnia 2000 roku

Pan Thlimmenos, świadek Jehowy, odmówił służby w armii z pobudek moralnych, w czasie, gdy władze Grecji nie gwarantowały zastępczej służby wojskowej. Kilka lat później odmówiono mu zatrudnienia na stanowisku dyplomowanego księgowego, z uwagi na wydany wobec niego wyrok skazujący w związku z uchylaniem się od służby wojskowej, pomimo, że spełniał on wszelkie warunki do podjęcia tej pracy.

Trybunał stwierdził naruszenie art. 14 Konwencji, gwarantującego zakaz dyskryminacji, w związku z art. 9 Konwencji, gwarantującym swobodę wyznania, stwierdzając, że uniemożliwienie skarżącemu wykonywania pracy dyplomowanego księgowego było nieproporcjonalne do celu, któremu służyła ingerencja w jego swobodę wyznania, mianowicie stosownego ukaranie osoby, odmawiającej służby wojskowej, tym bardziej, że odbył on już karę pozbawienia wolności w następstwie popełnienia tego czynu zabronionego.

Bayatyan przeciwko Armenii

Wyrok Wielkiej Izby z dnia 7 lipca 2011 roku

Pan Bayatyan, świadek Jehowy, odmówił służby w armii z pobudek moralnych, w czasie, gdy kwalifikował się do poboru w 2001 roku, przy czym jednocześnie wyrażał gotowość pełnienia zastępczej służby cywilnej. Władze poinformowały go jednak, że obowiązujące prawo nie przewiduje takiej możliwości. W rezultacie wymierzono mu karę pozbawienia

wolności w związku z uchylaniem się od służby wojskowej. W skardze do Trybunału zarzucił, że skazanie go stanowiło naruszenie art. 9 Konwencji, który winien być interpretowany z uwzględnieniem współczesnych realiów, przede wszystkim faktu, iż większość członków Rady Europy uznała odmowę służby wojskowej z pobudek moralnych za uzasadnioną.

Trybunał stwierdził naruszenie art. 9 Konwencji wskazując w tym zakresie, że w przeważającej większości państw członkowskich Rady Europy istniały skuteczne rozwiązania alternatywne dla służby wojskowej, które uwzględniały wykluczające się interesy państwa i jednostki. Jednocześnie uznał, że skazanie skarżącego miało miejsce w czasie, gdy Armenia zobowiązała się już do wprowadzenia służby zastępczej.

Ercep przeciwko Turcji

22 listopada 2011 roku

Sprawa dotyczyła odmowy skarżącego, świadka Jehowy, pełnienia służby wojskowej z pobudek moralnych skutkującej wydaniem wobec niego wyroku skazującego z tego powodu.

Trybunał stwierdził naruszenie art. 9 Konwencji, a także art. 6, gwarantującego prawo do rzetelnego procesu sądowego, zobowiązując jednocześnie Turcję do wprowadzenia zmian legislacyjnych, gwarantujących zastępczą służbę wojskową.

Uznanie przez państwo wspólnot religijnych bądź ich przywódców

Hasan i Chaush przeciwko Bułgarii

Wyrok Wielkiej Izby z dnia 26 października 2000 roku

Pan Hasan, naczelny Mufi wspólnoty muzułmańskiej w Bułgarii od roku 1992, wraz z innymi członkami wspólnoty podnosił w skardze do Trybunału, że w następstwie sporu we wspólnocie w latach 1994-1995, Rząd zastąpił go innym kandydatem, który wcześniej sprawował tę funkcję.

Trybunał stwierdził naruszenie art. 9 Konwencji, a także art. 13, gwarantującego prawo do skutecznego środka odwoławczego, uznając, że w sprawie doszło do ingerencji państwa w wewnętrzne sprawy wspólnoty religijnej, poprzez faworyzację jednej frakcji z całkowitym pominięciem jej dotychczas uznawanego przywódcy.

Metropolitalny Kościół Besarabii i inni przeciwko Mołdawii

13 grudnia 2001 roku

Metropolitalnemu Kościołowi Besarabii, prawosławnemu kościołowi chrześcijańskiemu odmówiono oficjalnego uznania przez władze krajowe z uwagi na to, że powstał on w wyniku rozłamu Metropolitalnego Kościoła Mołdawii. Skarżący, a także kilka osób indywidualnych pełniących w nim funkcje zarzucili w skardze do Trybunału, że odmowa uznania przez władze krajowe uniemożliwia im działalność na terenie Mołdawii.

Trybunał stwierdził naruszenie art. 9 Konwencji wskazując, że stosownie do obowiązującego prawa krajowego brak oficjalnego uznania przez władze krajowe skutkowało uniemożliwieniem kapłanom skarżącego Kościoła świadczenie posługi, członkom kościoła praktykowanie religii, zaś Kościół został pozbawiony ochrony prawnej posiadanej majątku. Jednocześnie Trybunał stwierdził naruszenie art. 13 Konwencji, gwarantującego prawo do skutecznego środka odwoławczego, jako, że skarżący zostali pozbawieni możliwości ubiegania się o zadośćuczynienie.

Prozelityzm

Kokkinakis przeciwko Grecji

25 maja 1993 roku

Skarżący, Pan Kokkinakis - świadek Jehowy, kwestionował w skardze do Trybunału wydanie wobec niego wyroku skazującego w związku z prozelityzmem, po rozmowie na tematy religijne z sąsiadką – żoną śpiewaka chóru lokalnego kościoła prawosławnego.

Trybunał stwierdził naruszenie Konwencji wskazując, że skazanie w przedmiotowej sprawie nie było uzasadnione pilną potrzebą społeczną. Sądy greckie ograniczyły się jedynie do powtórzenia przepisów ustawy bez wskazania, w jaki sposób skarżący próbował przekonać swoją sąsiadkę do zmiany wyznania w niewłaściwy sposób.

Larissis i inni przeciwko Grecji

24 lutego 1998 roku

Skarżący, oficerowie sił zbrojnych, wyznawcy Kościoła Zielonoświątkowego zostali uznani winnymi przez greckie sądy, na mocy wyroków, które stały się prawomocne w roku 1992, w związku z prozelityzmem po próbie nawrócenia licznych osób, włącznie z trzema podległymi im lotnikami, na swoją wiarę.

Trybunał nie dopatrzył się naruszenia w odniesieniu do zarzutu dotyczącego środków podjętych przeciwko skarżącym w związku z próbami nawracania personelu sił zbrojnych, jako, że obowiązkiem Państwa była ochrona młodszych oficerów przed presją starszego personelu. Trybunał stwierdził jednak naruszenie w odniesieniu do prób nawracania cywili biorąc pod uwagę, że osoby te, w odróżnieniu od lotników, nie były poddane presji ani też ograniczeniom.

Święta religijne a służba publiczna

Francesco Sessa przeciwko Włochom

3 kwietnia 2012

Sprawa dotyczyła odmowy sędziego przeprowadzenia wyznaczonego posiedzenia w dniu święta żydowskiego.

Nie stwierdzono naruszenia artykułu 9: Trybunał stwierdził w szczególności, że nawet jeżeli miała miejsce ingerencja w prawo skarżącego gwarantowane na mocy artykułu 9, ingerencja ta, przewidziana przez prawo, była uzasadniona na gruncie ochrony praw i wolności innych – w szczególności powszechnego prawa do odpowiednio ustanowionego wymiaru sprawiedliwości – oraz zasady, że sprawy zostaną rozpoznane w rozsądnym terminie.
